

tw TEATR WSPÓŁCZESNY W SZCZECINIE

ZNAK Z JĘZYKIEM

REŻYSERIA, SCENARIUSZ: DANIEL KOTOWSKI
DRAMATURGIA, DRUGI REŻYSER, SCENARIUSZ:
ALA KOBIELARZ

Typ tłumacza: szarlatan

W grudniu 2013 odbył się pogrzeb prezydenta RPA Nelsona Mandeli. Podczas uroczystości przemawiali politycy i liderzy z różnych stron świata, m.in. Barack Obama i David Cameron. Na scenie obok polityków stał tłumacz języka migowego Thamsanqa Jantjie, który na żywo tłumaczył wszystkie wystąpienia. Jantjie prezentował się odpowiednio do okazji i zachowywał należytą powagę. Jednak jego tłumaczenie wywołało oburzenie wśród Głuchych. Okazało się, że słowa polityków tłumaczone były na język bełkotu, a gestykulacja pozbawiona sensu. Eksperti zgodnie stwierdzili, że tłumacz nie miał żadnej wiedzy w zakresie tłumaczenia języka fonicznego na język migowy. Stowarzyszenie Osób Głuchych z RPA poinformowało, że już wcześniej wpływały skargi na jakość pracy tłumacza. W odpowiedzi na oburzenie Jantjie udzielił wywiadu, w którym przyznał, że cierpi na schizofrenię, a podczas uroczystości doświadczył halucynacji, co miało wpływ na jego interpretację.

Typ tłumacza: żartowniś

Tłumaczenie na język migowy jest często postrzegane jako element rozrywkowy i wykorzystywane podczas występów stand-up. Interpretacja żartów w języku migowym, mimika oraz intensywne ruchy – mające na celu przekazanie emocji wypowiedzi – mogą przyciągnąć uwagę publiczności i wywołać śmiech. Tłumacz ma obowiązek wiernie przekazywać treści, nawet jeśli pojawiają się w wypowiedziach wulgaryzmy lub żarty o charakterze seksualnym. Komicy często świadomie wykorzystują obecność tłumacza w celu zawiązania żartu. Przykładem może być fragment komediowego występu, w którym Antoni Syrek-Dąbrowski ze śmiechem krytykuje tłumaczenie na PJM, zarzucając tłumaczowi wulgarność i wyolbrzymienie jego słów. Pod nagraniem na YouTube można przeczytać komentarze: „Dzięki obecności tłumacza, dla słyszących podwójna beka xD”, „Pan Tłumacz jak wisienka na torcie”, „Występ Antka znałem, ale interakcja z tłumaczem – obłędna”.

JESTEM GŁUCHY. TŁUMACZ NIE JEST TUTAJ DLA MNIE I DLA ROZRYWKI. TŁUMACZ JEST TUTAJ, BO TY NIE MIGASZ.

Typ tłumaczki: złodziejka

Telewizja wyemitowała koncert z przekładem na język migowy, który wykonały dwie zawodowe tłumaczki zajmujące się między innymi tłumaczeniem artystycznym. Następnego dnia w sieci pojawiły się nagłówki: „Tłumaczki skradły show”, „Widzowie je pokochali”, „Tłumaczki języka migowego gwiazdami koncertów TVP”. Pojawiło się też wiele pozytywnych komentarzy wśród słyszącej części publiczności, którą zachwyciły tańczące dłonie, ekspresyjny ruch ciała i emocjonalna gestykulacja. Podobne komentarze pojawiają się w sieci pod nagraniami z koncertów Eminema. Piosenkarz zatrudnia tłumaczy i tłumaczki języka migowego, którzy tłumaczą występy na specjalnie wydzielonych do tego scenach. Nie jest jasne, czy głównym celem Eminema jest zapewnienie dostępności na wydarzeniu muzycznym, czy po prostu dodanie elementu wizualnego w postaci ekspresyjnie poruszającej się osoby tłumacza.

Typ tłumaczki: współpracowniczka

Mapa dostępu do tłumaczy PJM w Polsce jest bardzo zróżnicowana. Często się zdarza, że w małej miejscowości jest tylko jedna osoba pracująca jako tłumacz. W niektórych większych miastach Głusi mają wybór, z kim chcą pracować. Reżyser spektaklu „Znak z językiem” posiada listę nazwisk tłumaczy, z którymi pracuje i do których ma zaufanie, że podczas tłumaczenia nie pominą żadnej informacji, a tłumacząc z PJM na język foniczny, zachowają wierność przekazu. Są to osoby, które płynnie posługują się językiem migowym, pozostają w stałym kontakcie z tym językiem, przestrzegają zasad zachowania tajemnicy zawodowej, bezstronności, staranności, neutralności. Tłumacze i tłumaczki z listy reżysera nie pełnią roli opiekuńczej nad reżyserem. Każdorazowo stawiają się do pracy przygotowane, w odpowiednim dresscode. Reżyser spektaklu „Znak z językiem” szanuje granice i zasady oraz kodeks pracy tłumaczy PJM.

ZNAK Z JĘZYKIEM

reżyseria, scenariusz: Daniel Kotowski
dramaturgia, drugi reżyser, scenariusz: Ala Kobielarz
scenografia: Piotr Michalski
kostiumy: Marko Saidov
dźwięk: ROSZ
ruch sceniczny: Szymon Dobosik
reżyseria światła: Tomasz Grygier
asystentka reżyserów: Marta Gosecka
tłumaczka PJM: Agnieszka Bastrzyk

obsada:

Szymon Dobosik (gościnnie)
Daniel Kotowski (gościnnie)
Dominika Kozłowska (gościnnie)
Przemysław Walich

Inspicjentka: Magdalena Kaźmierska

**PRAPREMIERA: 14 LISTOPADA 2024, SCENA NOWE
SYTUACJE**

**286. PREMIERA TEATRU WSPÓŁCZESNEGO
W SZCZECINIE**

*Spektakl grany w polskim języku migowym i języku
fonicznym, z napisami w języku polskim.
Dostępny dla osób z niepełnosprawnością wzroku.*

Premiera spektaklu w ramach projektu „singing/signing”
Teatru Współczesnego w Szczecinie.

Projekt
dofinansowano ze
środków PFRON

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

KULTURA
wrażliwa

Partnerzy:

POAWILOŃ

Dyrektor naczelny: Mirosław Gawęda
Dyrektor artystyczny: Jakub Skrzywanek

Teatr Współczesny w Szczecinie
Wały Chrobrego 3
70-500 Szczecin

REZERWACJA I SPRZEDAŻ BILETÓW:
bow@wspolczesny.szczecin.pl
tel. 91 489 23 23

Redakcja programu: Anna Rogozińska-Nowak,
Karolina Żabczak
Sesja promocyjna do spektaklu: Miła Łapko
Opracowanie graficzne: Pełnia Studio

wspolczesny.szczecin.pl

Szczecin